

Karoliina Oksanen

Niin takapiha vastaa

Kaikki alkoi oikeastaan jo viime kesänä. Tai ehkä se oli alkanut jo aiemmin, niin kuin asiat monesti alkavat, itävät jossakin piilossa, kunnes ovat valmiita puhkeamaan, läväyttämään mädän kaikkien silmille. Espanjansiruetanoita oli näkynyt jo monena kesänä rannan kävelytiellä. Limaisia ja ällöttäviä pötkylöitä piti väistellä aamuvarhaisella, iltahämärässä ja aina sateen jälkeen. Viime kesänä ne kuitenkin valtasivat pihan. Ensin etupihalle eksyi yksittäisiä etanoita, sitten porkkanasatoa ei saatukaan. Etanat söivät tasapuolisesti sekä naatit että itse porkkanat. Se suututti Tiinaa, mutta viimeinen niitti oli se, että hän liukastui takapihan pihakiveyksellä etanaan ja löi häntäluunsa kipeästi. Kaksi kertaa, samana päivänä, melkein samassa kohdassa. Etana oletettavasti oli eri, koska yhteentörmäyksen jälkeen siitä oli tullut muhennosta.

Tiina googlasi kokonaisen työpäivän, miten etanoista pääsee parhaiten eroon. Neuvoja ja ohjeita oli yhtä paljon kuin niiden antajia, mutta niiden avulla Tiina loi sotasuunnitelman. Hän ei halunnut polttaa etanoita sisällä takassa tai keittää niitä hellalla, joten paras vaihtoehto oli leikata ne keskeltä poikki ja kerätä ruumiit tiiviiseen roska-astiaan. Viikon ajan Tiina meni ulos aina hämärän tultua, kulki takapihan ja niityn rajalla, teurasti etanoita puutarhasaksilla. Saksittuaan limanuljaskat palasiksi Tiina keräsi ruumiinpuolikkaat jäätelörasioihin lasten vanhalla hiekkalapiolla. Jo ensimmäisenä iltana Tiina huomasi, että strategia kaipasi hiomista. Kun kaikki etanat oli murhattu, pihalla oli jo niin pimeä, että Tiinan oli vaikea löytää kuolleita etanoita. Ne tuntuivat myös liikkuvan henkitoreissaan, vaihtavan paikkaa - tai ehkä lajitoverit söivät ruumiit niin

nopeasti, ettei Tiina ehtinyt mukaan. Joka tapauksessa uusia etanoita näkyi nurmikolla siinä vaiheessa, kun Tiina olisi jo halunnut siivota jälkensä.

Tiina päätti jakaa nurmikon alueisiin ja edetä systemaattisesti alue kerrallaan. Jokaisella suuralueella oli muutama pienempi alue, joihin Tiina keräsi etanoita. Ensin hän tappoi etanat ensin ja kasasi ne sitten, mutta lopulta oli tehokkaampaa kerätä etanat elävinä kasaan, tappaa kaikki alueen etanat kerralla ja siivota ruumiit saman tien pois. Näin koko takapihan pystyi käymään läpi melko nopeasti. Kun jäätelörasioiden pino keittiön kaapissa alkoi aleta, Tiina mietti, että olisi helpompaa, jos jokaisella alueella olisi suolakurkkuämpäri, johon etanat voisi kerätä ja sitten sytyttää tuleen. Nopea tappaminen saksilla oli kuitenkin vähemmän kivuliasta, sanottiin netissä.

Talvi tuli aikaisin ja toi Tiinalle huoahdustauon. Monina päivinä hän unohti etanat kokonaan, mutta sitten hän hiihti takapihan poikki ladulle ja muisti - tai kukkatilausta tehdessä mietti, mitkä kukkasipulit haisisivat sellaiselta, että etanat pysyisivät poissa. Hän päätti, että ensi kesäksi olisi saatava tehokkaampi torjuntatapa.

Se oli hurja etanakesä. Kaikissa naapureissa kerättiin espanjansiruetanoita ja lehtikotiloita. Tiina aloitti tappamisen jo keväällä, heti ensimmäisten etanoiden ilmestyessä teille. Hän ei aikonut antaa yhdenkään etanan lisääntyä hänen maillaan. Kasvimaan hän ympäröi matalalla lautareunalla, johon hän naulasi metallinauhaa. Autotallin hyllyllä oli varmuuden vuoksi erilaisia etanasyöttejä ja etanamyrkkyä, joka houkutteli etanat pois kasvien luota. Sieltä Tiina valitsi kulloiseenkin tarpeeseensa sopivan asean. Yksikään etana ei päässyt hänen kasvimaalleen, ja porkkana- ja perunasato onnistuivat yli odotusten. Tiina oli onnellinen.

Ulla ei ollut. Hän ei ollut puhunut koko kesänä Tiinan kanssa mistään muusta kuin puutarhasta, sadosta ja etanoista. Iltaisin ei voitu katsoa Netflixiä, koska Tiina murhasi ulkona. Yöllä, kun Ulla makasi Tiinan vieressä parisängyssä, hän oli haistavinaan etanoiden ruumiiden mädän hajun ja kuulevinaan niiden hätähuudot. Hän olisi nauranut itselleen ja hölmöille ajatuksille, jos ei olisi ollut niin väsynyt valvomaan ja Tiinaan.

Opiskelukaveri pyysi Ullan ja muun vanhan porukan illalliselle. Paikaksi valikoitui etanaravintola. Ulla ei uskaltanut kertoa Tiinalle, mihin oli menossa syömään. Alkupalaksi maisteltiin valkosipulietanoita ja ravintoloitsija kertoi, miten monipuolinen ravinnonlähde etana oli ja mihin kaikkeen sitä saattoi käyttää. Ulla yritti työntää mieleen pyrkivää ajatusta kauemmaksi, kokonaan pois, mutta se oli tullut jäädäkseen.

Seuraavan kerran kun Tiina oli takapihalla tappotalkoissa, Ulla poimi etanoita toisella puolen taloa. Yöllä, kun Tiina nukkui, Ulla ryöppäsi ne, kiehautti kerta toisensa jälkeen. Kumihanskat kädessä hän paloitteli etanat sievästi, paistoi palaset ja pakasti. Kun Tiinalla oli pitkä työpäivä, Ulla leipoi hänelle pitsan, täytti etanoilla, jätti hellalle odottamaan ja lähti salille. Kun hän palasi kotiin, Tiina kiitti herkullisesta pitsasta, sanoi, ettei ollutkaan pitkään aikaan syönyt frutti di marea. Ulla ynähti, hymyili.

Syötyään Tiina lähti taas takapihalle. Kun hän napsautti saksilla ensimmäisen etanan poikki, oksennus nousi ylös ja ryöppysi etanoiden päälle. Tiina kääntyi kaksin kerroin, kun hänen mahansa pyörähti ympäri. Yökkäily jatkui pitkään, Tiinan oli vaikea pysyä pystyssä. Kun maha vihdoin oli rauhoittunut, Tiina näki, kuinka etanat kerääntyivät oksennuksen päälle ja ympärille, söivät liemessä kelluvia lihanpaloja. Hän pakeni sisälle.

Ulla katsoi ikkunasta, kun Tiina oksensi. Häntä kadutti, mutta hän ei uskaltanut tunnustaa. Hän pakeni lenkille. Ulla juoksi rantaa pitkin yhä kauemmas keskustasta. Hän puikkelehti uusien talojen välistä ja löysi uusia kävelyteitä, joiden päällyste oli vielä pikimusta. Ulla pysähtyi autiolla uimarannalle. Loppukesän iltaa viilensi tuuli, joka puhalsi rantaan suuria, pyöreitä aaltoja, jotka rikkoutuivat laiturin reunaan. Yksinäinen joutsen suki sulkiaan rantahiekassa veden rajassa. Sitten se lähti sulavasti, suorastaan viehkeästi uimaan ulapalle. Ulla hengitti syvään raikasta ilmaa ja katseli vastapäisen saaren kuusen latvoja, jotka laskeva aurinko värjäksi kultaisiksi. Kaikki olisi ollut henkeäsalpaavan kaunista, jos häntä ei olisi hävettänyt näin paljon.

Ulla lähti takaisin kotia kohti. Yhtäkkiä hän huomasi, ettei ollut nähnyt uimarannan lähellä yhtäkään etanaa. Kävelytiet, jotka kodin lähellä olivat mustanaan etanoita, olivat täällä tyhjiä. Monet rivitaloasunnoista ja erillistaloista olivat vielä tyhjiä, odottivat uusia asukkaita. Hehän voisivat muuttaa tänne, Ulla oivalsi. Täällä he voisivat taas olla onnellisia. Ulla kaivoi puhelimen taskusta, ajatteli saman tien laittaa Tiinalle viestin ja ehdottaa muuttamista. Ulla liukastui viestiä kirjoittaessaan. Hän ehti tuntea lenkkitosun pohjan alla jotakin pehmeää ja lipsuvaa, ja ajatus etanasta ehti aivoihin ennen kuin kaikki pimeni.